

Written by Ștefan Doru Dăncuș
Thursday, 07 June 2018 13:33

(Adrian Botez, **Cartea Apocalipsei**, versuri, 265 pagini,

Editura Rafet, Râmnicu Sărat, 2018)

Adrian Botez este unul dintre cei mai harnici poeți. Implicat, dedicat și serios, bazându-se pe o cultură solidă, având drept reper valorile creștine, el s-a remarcat în spațiul literaturii prin mai multe cărți de poezie, eseu, proză scurtă și roman. Susține revista „**Contraatac**”, a fost remarcat și nominalizat drept candidat la Premiul Nobel pentru Literatură, pentru anul 2017, de Asociația Academia Daco-Română TDC (președinte Geo Stroe). Despre Adrian Botez, Cezarina Adamescu nota:

„Adrian Botez este, fără doar și poate, cel mai original poet pe care mi-a fost dat să-l cunosc, răsfoind/ răscolind prin ceasloavele prăfuite, dar și cele de ultimă oră ale liricii românești.

El este fără pereche. Creația sa atât de diferită de vulgul cotidian care aduce osanale nesfârșite dimensiunii trupești a omului, și-a pus amprenta, marca ei prețioasă pe domeniul, atât de râvnit al literaturii și locul său nu poate fi ocupat de preopinienții zilei, oricât s-ar da aceștia de ceasul morții” (cf. În amurgul lumii cuvintelor – poeme pentru ziua mâniei: Adrian Botez, Rog, inorog, poeme, Editura Salonul Literar, Focșani

, 1998 în Revista ARP –

O carte pe zi

, martie 2009).

Written by Ștefan Doru Dăncuș
Thursday, 07 June 2018 13:33

Despre poet au mai scris și alți iubitori de literatură: Roxana Sorescu, Aurel Rău, Valeriu Anghel, Hristu Cândroveanu, Mircea Dinutz, Emilian Marcu, Marin Ifrim, Ion Miclău, Eugen Evu, Artur Silvestri etc).

Volumul de poeme *Cartea Apocalipsei*, 265 pagini, apărută la Râmnicu Sărat: Editura Rafet, 2018, director Constantin Marafet, este **o sinteză a**

creației poetului

, oglindă a vieții sale, a viziunii care l-a dinamizat, o mărturie despre lumea în care a trăit, un exercițiu de dăruire.

Probabil, cartea va rămâne ca reper în opera sa, punct fix, în mișcarea dintre a fi și a nu fi.

Volumul are mai multe secțiuni, bine încheiate, cu legătură solidă între ele și cu viața lumii:

□□

□□□□ **-Prolog;**

1. ***I. Cartea Apocalipsei;***
2. ***II. Cartea iluziilor și puterilor;***
3. ***III. Cartea neamului;***
4. ***IV. Cartea poetului – răzbaterea prin bezne și dincolo de crimă.***

-Epilog(uri)

La final, volumul include ***Aprecieri critice asupra operei lui Adrian Botez... de-a lungul timpului***, drastic selectate - epistole de la scriitor către scriitor, monografiile lirice menite să ne adeverească poetul, în patria sa de suflet și credință.

Written by Ștefan Doru Dăncuș
Thursday, 07 June 2018 13:33

De la viață la moarte, cântecul salvat, cântecul așteptat de întreaga creație, semn că poetul, la fel ca preotul, are cuvinte de laudă pentru Cel care ține cuvintele în lumină.

Cântecul învie pădurea, aduce libertatea, descoperă fulgerul care dă viață, cântecele-s epopei nemurite (**Cântecul – cântecul – salvați cântecul!**, ultima copertă).

Volumul descoperă secretele creației, descoperă poetul, dragostea pentru artă și neam, lupta spirituală pentru dezvăluirea tainelor de sub coaja faptelor crude, moartea între crimă, boală, destin și cântec...De remarcat viziunea și organizarea poemelor, sub puterea unor linii de forță bine coagulate.

Prologul ne aduce în atenție energia care pune în mișcare cuvintele poetului: duhul (spiritul). **Povestea duhului**

, care dinamizează omenirea, eroii nevăzuți și pe cei acceptați, dedați Misticei Nunți, este povestea istoriei noastre. Cei dedicați vor sta la masă cu Iisus, vor înțelege chemarea și crima...Nunta ne leagă de cer.

Judecata apare ca o necesitate pentru poet, argumentele sale dau liber poeziei, cheie peste mlaștina celestă.

Apocalipsa, în sensul larg cultural, este percepută ca o imprevizibilă catastrofă. Pentru poet, lucrurile au alt sens, este judecata divină, parte din planul general prin care creația se descoperă. Păsări se sfarmă în văzduh, noroi și sânge curg în ceruri, moartea este aproximată, există o pajiște în amurg, vise periculoase, lipsa autorității, alte ninsori coboară în lume – toate, sub atenta economie, ținută de funcționarii neantului, sub arta banalului de zi cu zi.

“primăvara – carnea/ țipă – ca niște/ șuruburi suprasolicitate - și cu/ filetul neuns: industrie/ celestă – complet/ dezorganizată și/ nerentabilă – neconvenabilă – oricând și/ din toate/ părțile atacabilă ” (45 – Economie de piață, p. 60).

Se observă un discurs evaziv, în contrast cu alte poeme riguros construite, o descompunere a zicerii, simultan cu descompunerea universului, o lume în disoluție.

Written by Ștefan Doru Dăncuș
Thursday, 07 June 2018 13:33

Ca într-o dramă bine structurată, elementele ultimului ritual se relevă cititorului: hulubii cântă de pe tărâmul dus, sete sălbatică de a incendia întreg universul, în dragoste ca și în ură, riști să devii poem de zgură, isteria elipsei, magii nu mai umblă prin ceasuri, reumatismul cosmic s-a instalat dictatorial...

Tragedia omului normal este aspru descrisă în **17-Epopaea Fiului de Dumnezeu, a Fratelui de Dumnezeu - și a lui „Însuși Dumnezeu”**, un poem lung, un manuscris din orașul mort, baladă a rupturii dintre oameni.

În ciclul **Cartea iluziilor și puterilor**, Adrian Botez prezintă forțele care pun în mișcare lumea, falsele țării care manipulează lumea, jocul dintre a fi și a nu fi. O viziune proprie marchează cititorul, cultura și valorile certe, în care el crede, modelează zicerea. Poezia se apropie de proorocie, preia ceva din modul de a fi al văzătorilor din vremurile străvechi, utilizând mijloacele puse la dispoziție de literatura clasică și modernă. Solid în ceea ce transmite prin poezia sa, poetul reface harta puterii și insulele de neadevăr care ies în calea omului. Este o epopee și fiecare trebuie să-și trăiască aventura cunoașterii și a experiențelor care ne asaltează. Este nevoie de înțelepciune și de faptul că iluziile fascinează mult, identitatea fiecăruia putând fi alterată prin minciuna de fiecare zi. Este posibil și dialogul între om și Dumnezeu, atenția căzând asupra poveștii omului ca facere/ geneză.

Pentru fiecare există un drum spre Emaus, un drum al inițierii directe. Pentru poet s-a făcut târziu, spectrele toamnei îi afectează experiențele, visul este la limită, spectacolul care fascinează lumea s-a închis în idee, rămâne doar taina. Poetul scrie: „**e frumos – e sublim – dar plutind cu vagi nori/ nestatornica Formă te-mbie să mori/ nici nu știi să pui punct unei cărți – la sfârșit/ să fii sfânt – să fii demon: un biet osândit...**”

(3-
Trăiește-ți propria epopee
, p. 69).

Curajos și hotărât, poetul definește secolul în care locuiește vremelnice, definindu-l ca veac al Numelor și Intrărilor, urmând să se ivească Nunta și Mirele, „**Frumusețea va cânta în desigurul luminilor**”, cerul va fi generos, identitatea se va limpezi ca Vocală și Cristal, el se va înveșmânta în lacrimi fierbinți și-n parfum înalt de rășină, asemenea preoților care refac universul din cântec. De observat că elementele secolului au identitate, sunt scrise cu literă mare, semn că spiritul va ține în rețeaua sa lumile.

Written by Ștefan Doru Dăncuș
Thursday, 07 June 2018 13:33

Este o dezvoltarea a miracolelor, o întoarcere în Grădină, cum scrie poetul absorbit de inspirație.

Reținem un îndemn la viață: „**Silește-te să/ trăiești – ca să-i faci în ciudă/ hulubului de pe casă ori din / copac – care/ cântă – cu foc și văpaie – încă din/ zori**

” (8-

Silește-te să trăiești

, p. 73). Degradarea universului este vizibilă, soarele își pierde forma, omul este un cadavru furat din veșnicie, lumina, iată, este pângărită, toate marchează omul.

Dialogul posibil între om și Dumnezeu este relevant, Creatorul întreabă dacă este bine în lume, i se răspunde negativ, concluzia: „**atunci mori**”... Efectele se văd din percepția omului despre sine și despre cosmos, creația are regulile ei, omul nu poate interveni, orice intervenție duce la neființă, brutal, justițiar. Modul acesta de a prezenta lucrurile este dur, dar se încadrează în rigoarea divină. Poetul notează: „

e-atât de

blândă frumusețea morții/ cât de stângaci se mișcă mâna sorții/ la mine vin cu jalbe în priviri/ nu mii de lumi – ci mii de fericiri

” (

25-

Nu fi mâhnit

, p. 88).

Motivele viziunare, combinație de teologie și filozofie, revelație și gând riguros, sunt multe, sub vălul formelor se ascund adevăratele puteri, șocul vieții și al morții. Se pot face și comentarii pe marginea ploii, dar spectacolul s-a terminat, atât pe lună cât și pe pământ, un univers brăzdat de febre istorice. Există muntele ascuns – **Kog-a-ION-ul**, o temă preferată de poet, una abordată profund (cf. 16 -

Reînviata

Epopée Daco-Valahă – în cinci cânturi, cu Prolog și Epilog

, p. 116), trimițând la rădăcinile lumii, preluată din mitologia spirituală a părinților, sub puterile Demiurgului. Observăm o împletire dintre doctrinele vechi ale lumii și speranțele constante ale omului, sub

Poemul Firii

...

Profund legat de patrie, de locul unde a intrat în lume, Adrian Botez este adeptul unui patriotism dens, în contradicție cu fenomenele globalizării actuale. Patrie este locul unic, matricea. De acolo începe povestea fiecăruia. El dă un avertisment celor care atacă leagănul românilor, lansează imprecășii. Se simte responsabil pentru acest pământ, vrea o țară curată, **cu mistice**

Written by Ștefan Doru Dăncuș
Thursday, 07 June 2018 13:33

berze, care lunecă pe timp

. Vede, la fel ca profetul ebraic, vechii oșteni, revenind la viață, într-un mod tainic... - ...colindul spală fața timpului, e chemarea la sărbătoare. Eroii nu pot fi uitați, credința leagă neamul, lupul dacic menține simbolul puterii, iar trădătorii nu au loc sub miturile noastre.

Curățenia de sâmbăta

este un poem de legătură între părinți și copii, curăția depinde de obiceiurile bune.

Sâmbăta/ sabatul

reprezintă ziua în care dispar contururile, lucrurile vechi, sâmbăta ești liniștit și împăcat cu Dumnezeu.

„sâmbăta – bunica mea făcea/ curățenie – în casa veche - și/ fără să-mi dau seama/ cum – începeau să dispară – rând pe rând și/ unul după altul – o/ mulțime de lucruri și contururi/ inutile: rămânea/ curată casa și/ luminată (...de parcă n-ar fi fost niciodată/ veche...) – precum/ Potirul Domnului ” (2. Curățenia de sâmbăta, p. 101-102).

Alternanța dintre versurile solemne și cele ale vieții de zi cu zi aduc dinamism în discursul poetic. Elementele din folclor, cu cele din istoria profesiilor dedicați, aduc un aer mistic, credința se împletește cu faptele românilor, cântecul are ecou în timpuri vechi și timpuri noi. La fel, **doina**, la fel

sunetul cântecului străvechi

ecouri ale miturilor care au făcut veacurile

Reținem mișcarea destinului în memoria românilor: **în fiecare dintre noi crește un copac**, Dumnezeu este unul din familie, cenușa se spulberă, nasc stelele pe rănile poetului, e prea târziu să ceri un număr, fiecare fir de iarbă trebuie sărutat, a crescut din sânge de martiri, ars de stele – scris de fluturi, așa se aude cântecul valah. Trădătorii de neam, cei care au părăsit patria, rătăcitorilor li se aduce aminte de

Logosul Divin

...

Sunt chemați în sărbătorile patriei **îngeri, Făt Frumos, sămânța-Cain, pecetea-Cain, munții martori, lupul dacic, umbra Babilonului, calpul Crăciun, vrabia, oglinda, Grădina/ Raiul, Monastirea lui Manole, Oameni-Carte, voievozii** ... Toate

sunt simboluri ale sufletului românesc, trecut prin furtuni.

Written by Ștefan Doru Dăncuș
Thursday, 07 June 2018 13:33

Ca o semnătură și semn, poetul are cartea sa, **drumul prin bezne**, depășind **crima de a ucide**
□ **poemul-poem**

Sunt puncte de reper

privighetoarea cu ochii arși, pragul casei, epopeea, sonetul

și

binecuvântarea, castelul poeziei, ordinea din viața celui care trăiește între cuvinte, tristețea, singurătatea, mitul lui Manole, cel care își zidește în poem ceea ce iubește

. Poetul se vrea ocean dezlănțuit, declanșarea energiilor îi dă viziunea, cerul se închide, altul se deschide, poetul are o istorie a incredibilei răbdări, bolile necesare dau putere versurilor scrise, timpul s-a oprit în clopotnițe sfinte,

cartea se scrie cu sânge după dictarea lui Dumnezeu

. Poetul vede dincolo de limitele omului obișnuit: „

aș vrea să fiu un/ astronom – să aflu – pe/ ceruri – steaua unde se va duce/ sufletul meu – sau/ să mi-o aleg/ eu însumi...”

(

10.

Aș vrea să fiu un astronom

, p. 163).

Adrian Botez ia drept exemplu modul cum creează Dumnezeu frumosul, la o dimensiune cosmică, cu energii subtile: „**Mărite Doamne – capodopera Ta-s munții/ pădurile – păsările și florile/ și-n toată noaptea – privighetorile:/ aceștia-și ajung – nesmintit – dimineața – în dreptul/ frunții**” (23.Ne-capodopera lui Dumnezeu, p. 172).

Poetul acceptă moartea la final de epopee, are o rugăciune pentru Creator, cel care înțelege arta. Botez se consideră Celestul Cavalier - un titlu vechi, nobiliar. Moartea este poarta spre Sine, sufletul strună în lira divină...

Volumul se încheie lucid, în cheile suferințelor, poetul își asumă finalul, ca un alt poem făcut din tăceri. Este eroul care se retrage din scenă, duce pe umeri cuvintele... Se consideră Frate cu Hristos... Poetul și-a trăit acut poezia, o boală care i-a fost pecete, cântec de nuntă. El a alternat poezia cu formă fixă cu poezia liberă de orice rigoare, acceptă extremele ca o eliberare, o democrație a poezilor sub semnul marilor mituri. Ne lasă nu mesaj: „**Salvați cântecul!**” Folosește linioara ca semn de ortografie în locul virgulei, o preluare din scrierile vechi, din manuscrise pierdute, secrete.

Adrian Botez nu se simte legat de vreun stil, de vreun curent anume, poezia este pentru el mărturie, spovedanie și cântec pentru Cosmos. Limbajul academic se împletește cu limbajul obișnuit, el este copleșit de menirea sa, de importanța artei. Se luptă cu brutalele căderi din

Written by Ștefan Doru Dăncuș
Thursday, 07 June 2018 13:33

jurul său până la sânge, *neacceptarea poetul este o crimă...*

Cartea Apocalipsei este cartea unui destin care a ars și a biruit, prin frângere sub ochii Arhanghelului, sub ochii prietenilor literaturii

...Autorul ei va sta drept la Judecata Poetilor...

Doina Poetului este cântecul celui care a văzut **Munții-Zări de Inițiere**: „*Munții mei/ frații mei/ de temeii: oi urca pe voi/ să văd stele roi/ oi urca pe voi/ să văd Ziua-de-Apoi ...*” (

42. Doina Poetului

, p. 194).